

**2019**

# Raport Anual

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM



+373 (0)22 250 373  
[www.consecon.gov.md](http://www.consecon.gov.md)  
[consecon@gov.md](mailto:consecon@gov.md)

R. Moldova, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale

# Experiența Echipei Consiliului Economic

## Cuprins

Despre Consiliul Economic	4
Mesajul șefilor Grupurilor de lucru ale Consiliului Economic	6
Componența Consiliului Economic	8
Percepția despre Consiliul Economic	12
Realizări în 2019	15
Alte evenimente pe scurt	25
Explorarea oportunităților. China – miracolul economic	28
Idei pentru 2020	34
Statistici	48
Istории cu impact	50
Sugestii privind îmbunătățirea activității Consiliului Economic	58



Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare și de proiectul Corporației Internaționale Financiare Reforma climatului investițional, finanțat de Agenția de Dezvoltare Internațională a Guvernului Suediei.

# Despre Consiliul Economic



## Cine suntem

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova este o platformă de dezbateri prin intermediul căreia, în vizorul Guvernului, sunt aduse problemele cu care se confruntă comunitatea de afaceri. Consiliul Economic a fost creat prin hotărârea de Guvern 631, pe 26 august 2011, în calitate de organ consultativ al Executivului. Consiliul este compus din reprezentanți ai asociațiilor de business, reprezentanți ai comunității de cercetare, ai organizațiilor internaționale active în domeniul reformelor mediului de afaceri și reprezentanți ai instituțiilor publice. Din iunie 2016, platforma mai exercită și funcțiile Comitetului Național pentru Facilitatea Comerțului, iar din august 2019 ale Consiliului Consultativ al Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

## Ce facem

În cadrul Consiliului Economic se caută soluții. Membrii platformei dezbate probleme de sistem cu care se confruntă și pentru care nu a fost găsit un consens în cadrul altor formate. Pentru ca problema să fie discutată la Consiliu, aceasta trebuie să fie alertată de membrii platformei și acceptată de Prim-ministru pentru dezbateri. La identificarea soluțiilor participă atât cei care au sesizat subiectul, cât și reprezentanții instituțiilor statului de competența cărora ține punerea în aplicare a soluțiilor.

## Scopul

Principalul scop al platformei constă în depistarea rapidă a soluțiilor pentru problemele alertate de comunitatea de afaceri, Consiliul asigurând o comunicare mai eficientă între instituțiile statului și business. Prin promovarea unor reforme cerute de comunitatea de afaceri și aduse la cunoștința instituțiilor statului prin intermediul Consiliului, se contribuie la crearea unui mediu de afaceri mai favorabil în Republica Moldova.

## Secretariatul Consiliului Economic

Pentru a asigura operaționalitatea platformei, în 2013 a fost instituit Secretariatul Consiliului Economic.

Din componența Secretariatului fac parte experți independenți din domeniul economic și juridic. Rolul experților constă în coordonarea activității Grupurilor de lucru din cadrul platformei, sintetizarea propunerilor membrilor platformei pe marginea subiectelor dezbătute la Consiliu și monitorizarea punerii în aplicare a soluțiilor pentru problemele alertate de membrii platformei. Secretariatul Consiliului este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare și de proiectul Corporației Internaționale Financiare Reforma climatului investițional, finanțat de Agenția de Dezvoltare Internațională a Guvernului Suediei.



## Grupurile de Lucru ale Consiliului Economic

În cadrul Consiliului activează 7 Grupuri de lucru (GL) care se clasifică după următoarele domenii:

- GL<sup>1</sup> Eliminarea constrângerilor în activitatea antreprenorială
- GL<sup>2</sup> Facilitarea Comerțului Transfrontalier
- GL<sup>3</sup> Stimularea și menținerea investițiilor private
- GL<sup>4</sup> Reducerea ocupării informale și a fenomenului „salarilor în plic”
- GL<sup>5</sup> Îmbunătățirea poziției Moldovei în clasamentele economice internaționale
- GL<sup>6</sup> Dezvoltarea pieței muncii
- GL<sup>7</sup> Consiliul consultativ al Întreprinderilor Mici și Mijlocii

Primele Grupuri de Lucru au fost constituite în anul 2016. Din ele fac parte membrii Consiliului Economic. În cadrul acestor Grupuri de Lucru sunt discutate toate subiectele ajunse la Consiliul Economic. Șefa Grupurilor de Lucru este exercitată de reprezentanți ai Asociațiilor de business din Moldova, cu excepția Grupului de Lucru 7, care este condus de Ministrul Economiei și Infrastructurii.



# Mesajul șefilor Grupurilor de lucru ale Consiliului Economic

Consiliul Economic este o platformă foarte eficientă de dialog public privat. În pofida schimbărilor politice din 2019, care au încetinit ușor activitatea platformei, Consiliul a reușit înregistrarea unor progrese pe marginea problemelor alertate de comunitatea de afaceri. Asta demonstrează o dată în plus că, indiferent de schimbările de pe arena politică, Consiliul Economic trebuie să rămână o resursă independentă și funcțională pentru comunitatea de afaceri, un catalizator de reforme, consolidând vocea comunității de business prin care să se facă auzită la Guvern.

Pentru că doar printr-o conlucrare a businessului cu statul vor putea fi implementate reforme care să contribuie substanțial la dezvoltarea unui mediu de afaceri capabil să atragă investiții și să contribuie la creșterea nivelului de trai în Moldova.



**Mila Malairău**

Directoarea Executivă a Camerei de Comerț Americane în Moldova



**Mariana Rufa**

Directoare Executivă a Asociației Businessului European în Moldova



**Ana Groza**

Directoare Executivă a Asociației Investitorilor Străini în RM



**Vladislav Caminschi**

Director Executiv al Confederației Naționale a Patronatului din RM



**Sergiu Harea**

Președintele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova

# Componența Consiliului Economic

## Reprezentanți ai mediului de afaceri, asociațiilor de business:

1	Asociația Businessului European
2	Asociația Investitorilor Străini
3	Camera de Comerț și Industrie Franța-Moldova
4	Asociația Băncilor din Moldova
5	Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate
6	Uniunea Instituțiilor Medico-Sanitare Private
7	Asociația Producătorilor de Produse Farmaceutice și Parafarmaceutice
8	Asociația Femeilor Antreprenoare din Moldova
9	Confederația Națională a Patronatului din RM
10	Federația Națională a Fermierilor din Moldova
11	Asociația Companiilor IT din Moldova
12	Asociația Oamenilor de Afaceri "Timpul"
13	Camera de Comerț Americană din Moldova
14	Asociația Patronală a Industriei Ușoare
15	Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
16	Camera de Comerț și Industrie din Moldova
17	Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova
18	Asociația Națională a Apicultorilor din Moldova
19	Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova
20	Consiliul Economic pe lângă bașcanul UTA Găgăuzia
21	Uniunea de Persoane Juridice "Cooperare Economică Moldo-Germană"
22	Asociația Patronală "Alianța Întreprinderilor Străine Mici în Moldova"
23	Camera de Comerț și Industrie Moldo-Italiană
24	Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova – România
25	Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agrement din Republica Moldova "MĂR"
26	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
27	Concercul Republican de Producere "INMACOM"
28	Asociația Obștească Platforma Națională a Femeilor din Moldova

În 2019, Consiliul Economic numără **118 de membri**, față de 100 câți au fost în 2018. Dintre aceștia: 56 de asociații de business, 8 reprezentanți ai comunității de cercetare, 11 reprezentanți ai organizațiilor internaționale active în domeniul reformelor mediului de afaceri și 43 de reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice.

29	Asociația Patronală a Importatorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator "DISMED"
30	Asociația Obștească Platforma Economică "SODRUJESTVO"
31	Asociația Patronală din Industria Prelucrătoare
32	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe "Moldova Fruct"
33	Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior "ProBiz"
34	Asociația Națională pentru Turism Receptor din Moldova
35	Uniunea de Persoane Juridice "Asociația Producătorilor de Carne de Porc"
36	Asociația Națională a Agențiilor de Turism din Moldova
37	Camera Internațională a Tinerilor Lideri și Antreprenori din Moldova
38	Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova
39	Asociația Producătorilor de Bere din Moldova
40	Asociația Producătorilor de Conserve Speranța-Con
41	Asociația Oamenilor de Afaceri NEXT UTA Găgăuzia
42	Camera de Comerț Moldo-Chineză
43	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Cehe și a Republicii Moldova
44	Camera de Comerț și Industrie Moldova-China
45	Asociația Patronală a Industriei Turismului din Republica Moldova
46	Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova
47	Asociația Obștească Eco-Răzeni
48	Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova
49	Consiliu Național a Tineretului din Moldova
50	Asociația Femeilor Profesioniște și de Afaceri din Moldova
51	Asociația Nevăzătorilor din Republica Moldova
52	Asociația Persoanelor cu Dizabilități din Republica Moldova
53	Societatea Surzilor din Republica Moldova
54	Asociația Antreprenorilor cu Dizabilități din Republica Moldova - Abilități Europene fără Limite
55	Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități
56	Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

**Reprezentanți ai comunității de cercetare:**

1	Academia de Studii Economice din Moldova
2	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
3	Institutul Național de Cercetări Economice
4	Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul"
5	Centrul Analitic Independent "Expert-Grup"
6	Centrul de Resurse Juridice din Moldova
7	Centrul Național de Studii și Informare pentru Problemele Femeii
8	Asociația Obștească "Centrul de Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri"

**Reprezentanți ai organizațiilor internaționale active în domeniul reformelor mediului de afaceri:**

1	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)
2	Corporația Internațională Financiară (IFC)
3	Ambasada Regatului Unit al Marii Britanii
4	Ambasada Suediei
5	Consilierea Guvernului Republicii Moldova în reforma economică (GIZ)
6	Banca Mondială
7	Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID)
8	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)
9	Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova
10	Programul BAS al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (asistență pentru IMM)
11	Organizația Internațională a Muncii

**Reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice:**

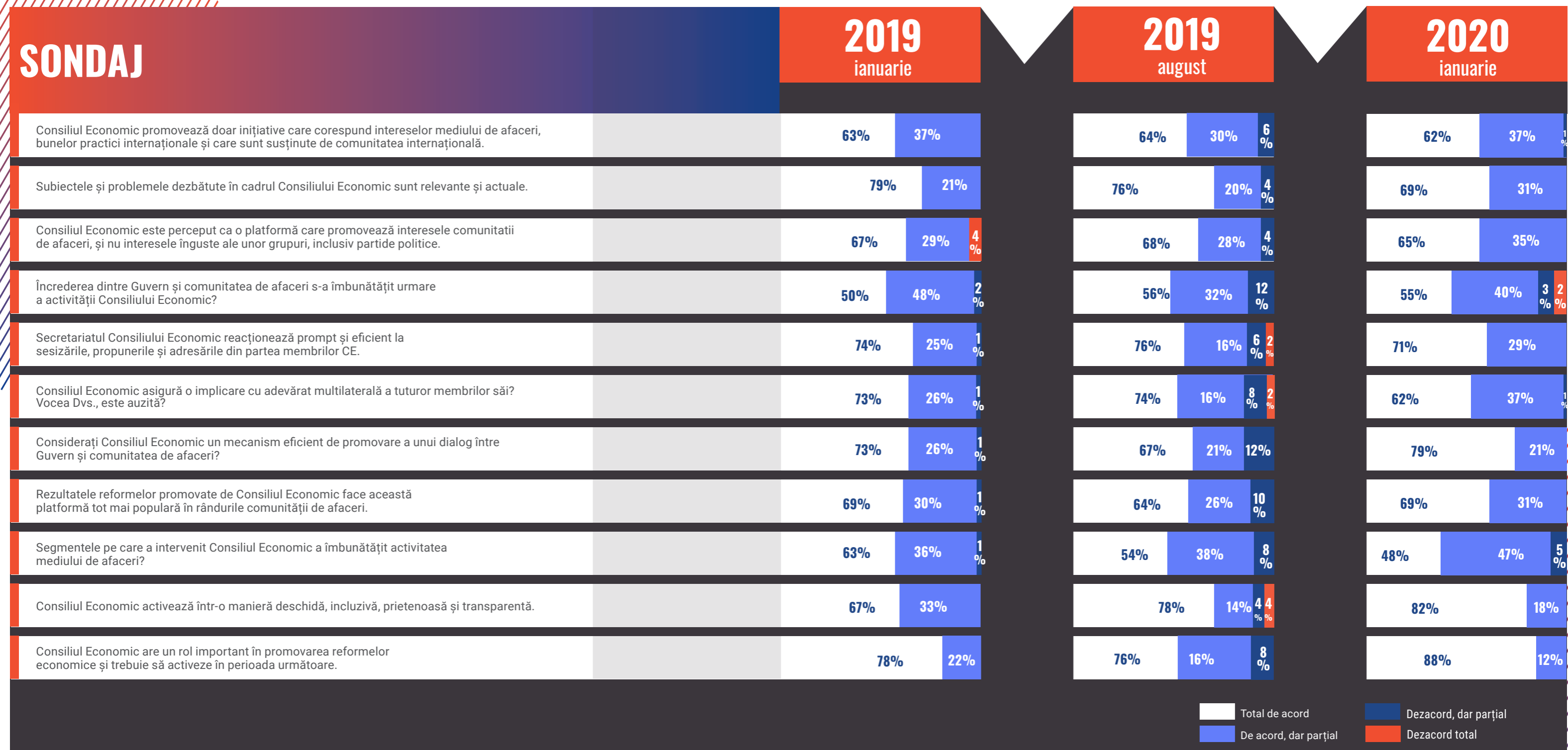
1	Ministerul Economiei și Infrastructurii
2	Cancelaria de Stat
3	Ministerul Afacerilor Interne
4	Ministerul Finanțelor
5	Ministerul Justiției
6	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
7	Ministerul Apărării
8	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
9	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
10	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

11	Corpul de control al Prim-ministrului
12	Agenția de Investiții
13	Centrul de Guvernare Electronică
14	Agenția Servicii Publice
15	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)
16	Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței
17	Serviciul Fiscal de Stat
18	Serviciul Vamal
19	Agenția Achiziții Publice
20	Biroul Migrație și Azil
21	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
22	Inspectoratul de Stat al Muncii
23	Casa Națională de Asigurări Sociale
24	Compania Națională de Asigurări în Medicină
25	Inspectoratul pentru Protecția Mediului
26	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
27	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
28	Agenția Națională Transport Auto
29	Biroul Național de Statistică
30	Gubernur (bașcan) al UTA Găgăuzia
31	Congresul Autorităților Locale din Moldova
32	Agenția pentru Supraveghere Tehnică
33	Agenția Națională pentru Sănătate Publică
34	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
35	Comisia Națională a Pieței Financiare
36	Consiliul Concurenței
37	Agenția pentru Dezvoltare Regională - Centru
38	Agenția pentru Dezvoltare Regională - Nord
39	Agenția pentru Dezvoltare Regională - Sud
40	Agenția pentru Dezvoltare Regională - UTA Găgăuzia
41	Institutul Național de Standardizare
42	Agenciă Pentru Inovare și Transfer Tehnologic
43	Agenția Relații Funciare și Cadastru

# Percepția despre Consiliul Economic

La sondaj au participat:

- > În Ianuarie 2020 - 64 din 118 membri
- > În August 2019 - 50 din 100 de membri
- > În Ianuarie 2019 - 73 din 100 de membri



Total de acord  
 De acord, dar parțial  
 Dezacord total  
 Dezacord, dar parțial

## Realizări în 2019

### La stațiile PECO se permite comercializarea produselor alimentare neambalate

Pe 18 ianuarie 2019 au intrat în vigoare amendamentele care elimină interdicția de vânzare a produselor alimentare neambalate în magazinele din stațiile PECO. Mai mult, la benzinăriile care vor întruni toate cerințele legale, se va permite prepararea alimentelor sau prestarea serviciilor de catering.

Aceasta este o practică obișnuită în țările UE (Germania, Austria, Polonia, Slovacia), precum și în țările vecine. Inițierea procedurilor de modificare a punctului 6 din Regulamentul sanitar privind protecția sănătății populației și angajaților împotriva riscurilor asociate funcționării stațiilor de alimentare cu produse petroliere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 606/2015 a fost solicitată de Camera de Comerț Americană din Republica Moldova – membră a Consiliului Economic. Modificările au fost ajustate și promovate de Ministerul Economiei și Infrastructurii, cu implicarea și suportul Corpului de Control al Prim-ministrului și al Secretariatului Consiliului Economic. Scopul modificărilor constă, printre altele, în diversificarea activității agenților economici, stimularea creării noilor locuri de muncă, creșterea alocărilor la bugetul de stat, precum și satisfacerea nevoilor consumatorilor, dar și angajaților benzinăriilor.

### Constrângeri pentru business cauzate de legislația în domeniul combaterii spălării banilor

În contextul implementării Legii nr. 308 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din 2018, la înregistrarea persoanelor juridice, sau la operarea modificărilor în documentele de constituire ale acestora, Agenția Servicii Publice (ASP) solicită de la investitori informații despre beneficiarii efectivi ai persoanei juridice. Adicional, persoanele juridice urmează să informeze ASP despre schimbările care se produc în componența beneficiarilor efectivi, ceea ce deseori este imposibil pentru societăți comerciale ale căror acțiuni sunt tranzacționate liber (zilnic) la bursele de valori internaționale, sau companiile fiice ale unor astfel de societăți.

Totodată, art. 5 alin. 15 din Legea 308/18 prevede că persoana fizică, care ocupă funcția de administrator, este considerată beneficiar efectiv, în cazul în care s-au epuizat toate mijloacele posibile de identificare a beneficiarilor efectivi și nu există motive pentru suspiciuni. Ideea depunerii unei declarații precum că administratorul este beneficiarul companiei nu a fost acceptată de investitori, deoarece administratorii companiilor sunt salariați ai acesteia și nu pot să-și asume răspunderea unui beneficiar efectiv în relațiile

cu autoritățile naționale. Subiectul a ajuns în vizorul Consiliului Economic urmare a demersului Asociației Businessului European. Implementarea prevederilor respective ale Legii 308/18 afectau activitatea mai multor investitori străini și descurajau intrarea pe piață a unor investitori noi. În cadrul platformei Consiliului Economic, au fost convocate ședințe cu agenții economici interesați și instituțiile relevante ale statului.

În comun au fost identificate soluții privind schimbarea procedurilor de înregistrare și modificare a actelor de constituire a entităților juridice. Din 18 ianuarie 2019, ASP modifică instrucțiunile interne și modelul de declarație a beneficiarilor efectivi. Astfel, în cazul imposibilității determinării beneficiarilor efectivi, compania declară acest lucru, iar administratorul este considerat beneficiar efectiv, fără a mai fi nevoie de o declarație în acest sens din partea agentului economic. Soluția a fost implementată și astfel au fost depășite impedimentele alertate.

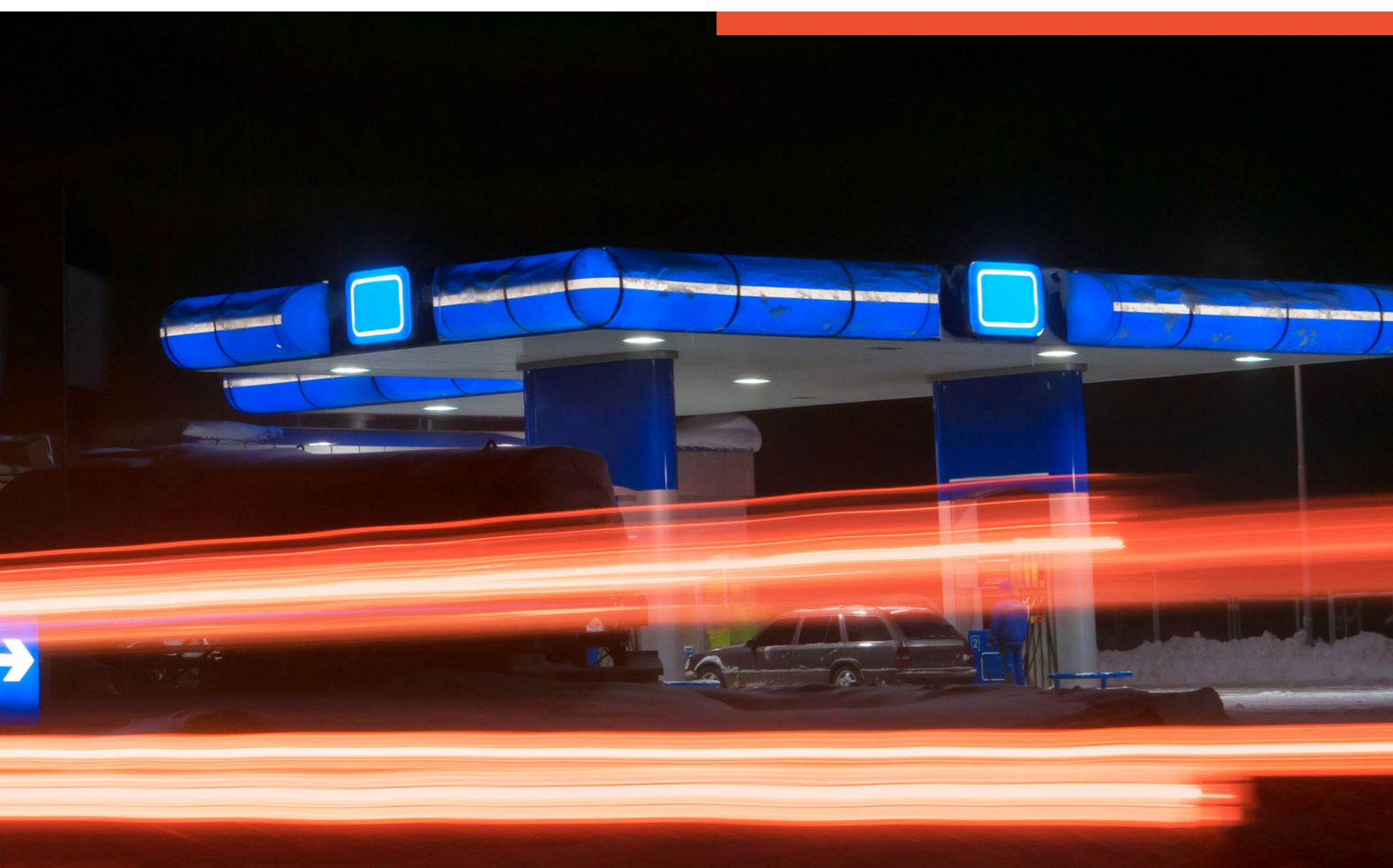
### Unificarea a două elemente analitice

Legea 100/2017 privind actele normative impune funcționarul public să efectueze două tipuri de analiză în procesul de elaborare a actelor normative: analiza ex-ante și analiza impactului de reglementare (AIR). AIR urma să fie elaborată pentru actele normative cu impact potențial asupra mediului de afaceri, iar ex-ante pentru actele ce țin de schimbări structurale/instituționale sau cu impact bugetar.

Legea 100/2017 cere Guvernului elaborarea metodologiilor pentru ambele analize. Două metodologii separate ar fi creat confuzii și complica activitatea funcționarilor, odată ce, conform bunelor practici

internaționale, analiza impactului în procesul de elaborare a actelor normative are o abordare unică, care poate fi aplicată oricărui tip de act. Subiectul a ajuns în vizorul experților Secretariatului Consiliului Economic care au recomandat unificarea celor două metodologii. Experții Secretariatului Consiliului Economic au conlucrat cu Cancelaria de Stat și Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare la elaborarea metodologiei unice pentru ex-ante și AIR.

**Aceasta a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 23 din 18 ianuarie 2019.**





## Mai puține proceduri în obținerea permiselor de muncă și de ședere pentru străini

Din 1 februarie 2019 s-a redus numărul de acte și timpul de acordare a permiselor de muncă și de ședere pentru străini. Potrivit modificărilor, autoritatea competentă are la dispoziție 2 săptămâni, pentru emiterea deciziei de prelungire sau acordare a dreptului de muncă sau de ședere pentru cetățenii străini, și încă 7 zile pentru perfectarea actelor și emiterea permisului propriu-zis.

A fost redus, de la 10 la 6, numărul de acte pe care trebuie să le prezinte lucrătorii migranți. Costul vizelor pentru Moldova a fost redus la 40 de euro. Anterior viza electronică de scurtă ședere (tip C) costa 60 de euro, iar viza de lungă ședere (tip D) 80 de euro. Schimbarea statutului de ședere al cetățeanului străin se poate face și pe teritoriul Republicii Moldova, acesta putând obține viza de tip D fără a părăsi teritoriul țării noastre.

A fost sporită și responsabilitatea angajatorului pentru străinul invitat la muncă în Republica Moldova, astfel prevenindu-se pe viitor crearea unor canale de migrație ilegală pentru străinii din țările cu risc sporit de migrație.

Un impact important al acestei reforme constă în pensii și salarii mai mari pentru locuitorii Moldovei, odată ce toți migranții care vor munci în Moldova, sunt plătitori de impozite. Reforma facilitării eliberării permiselor de muncă și de ședere pentru investitorii străini a fost inițiată la solicitarea Prim-ministrului. Scopul acesteia este eliminarea barierelor legislative a șederii și angajării cetățenilor străini, o constrângere în calea investițiilor în țara noastră.

## Prevederi mai clare în Codul Muncii

**La sfârșitul anului 2018, Parlamentul adoptă modificări la art. 111 din Codul muncii. Formularea ambiguă a modificărilor fiind interpretată diferit de toții actorii de pe piața muncii, a dus la faptul că angajatorii din Moldova trebuiau să dubleze plata pentru zilele de sărbătoare nelucrătoare în 2019.**

Modificarea respectivă a pus o presiune dublă asupra bugetelor atât ale întreprinderilor din sectorul real al economiei, cât și din sectorul public.

Astfel, numai în anul 2019, angajatorii trebuiau urgent să găsească suplimentar peste un miliard de lei pentru a se încadra în noile prevederi legislative, și asta doar în sectorul public, suma crescând de trei ori pentru angajatorii din sectorul privat. Subiectul a ajuns în vizorul Consiliului Economic ca urmare a sesizării pe care au făcut-o către Prim-ministru reprezentanții Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova. Doar în cadrul platformei Consiliului angajatorii au putut purta o discuție constructivă, pe marginea acestui subiect, cu cele două ministere responsabile – Ministerul Finanțelor și Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale. După un șir de discuții s-a decis completarea art. 111 cu un alineat care să aducă claritate pe marginea subiectului.

În martie 2019 Executivul aprobă, prin angajarea răspunderii Guvernului față de Parlament, proiectul legii pentru modificarea Codului muncii. Pe parcursul acestei perioade, experții Secretariatului Consiliului Economic au asigurat o comunicare dintre cele două ministere, urgentând elaborarea modificărilor.

Pe parcursul celor patru luni cât au fost în vigoare prevederile, angajatorii au achitat salarii duble pentru zilele de sărbătoare nelucrătoare, suportând cheltuieli nejustificate.





## Înregistrarea în Sistemul TRACES, mai simplă

**În anul 2018 Guvernul aprobă o hotărâre prin care toți importatorii trebuie să se înregistreze în sistemul informațional TRACES. Această măsură permite importul de produse de calitate și asigură trasabilitatea mărfurilor importate, inclusiv cele din UE.**

În același timp, documentul conținea și dispoziții a căror implementare genera aplicarea unor proceduri irelevante din partea inspectorilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) dar și costuri nejustificate pentru agenții economici. Subiectul a ajuns în vizorul experților de la Consiliul Economic, care au făcut un șir de recomandări. Astfel, se propunea ca notificarea mărfii în sistemul TRACES să se facă de agentul economic în timp util și nu cu cel puțin 24 de ore înainte de a se prezenta în vamă.

O altă recomandare ținea de divizarea tarifelor pe care le percepe ANSA pentru fiecare tip de inspecție efectuată la hotar. S-a mai propus reducerea numărului de documente care trebuie să însoțească marfa și care trebuie prezentate la hotar. Acestea se recomandă a fi prezentate în una din limbile de circulație internațională și nu doar în limba de stat. Încă o modificare propusă ține de schimbarea procedurii de prelevare a probelor de inspectorul ANSA. Recomandarea era ca acest procedeu să fie însoțit de un act în scris prezentat de inspector, care conține informație despre prelevarea probelor pentru testare, inclusiv cantitatea acestora, în cadrul inspecției fizice efectuate de inspector. Astfel, se evită posibile abuzuri din partea ANSA în procesul de efectuare a controlului fizic cu prelevarea probelor.

**Recomandările respective s-au regăsit în modificările efectuate la Hotărârea Guvernului 938 din aprilie 2019.**



## Modificări la legislația privind incinerarea deșeurilor

Subiectul incinerării deșeurilor a fost alertat de comunitatea de afaceri în 2016 la Consiliul Economic. Asociațiile de business, în comun cu ministerul de resort și ecologiștii au expertizat o serie de propuneri de modificare a legislației, care au fost dezbătute în cadrul platformei. Versiunea finală a acestor propuneri a fost înaintată parlamentarilor în octombrie 2017, dar adoptată doar în august 2019, după numeroase dezbateri. Conform noii legi, deșeurile (cu excepția anvelopelor uzate) pot fi incinerate sau coincinerate numai de companiile care îndeplinesc cerințele riguroase de ardere a deșeurilor.

Legea consolidează și cadrul normativ de mediu prin stabilirea unor reglementări clare, contribuind la reducerea efectelor negative pentru sănătatea umană și reducerea poluării mediului. Până la aprobarea documentului, experții Secretariatului Consiliului Economic au monitorizat procesul de promovare a proiectului de lege în Comisiile parlamentare, venind cu argumente privind necesitatea promovării acestuia.

*Conform unui Audit al Curții de Conturi, în Moldova doar 10% din deșeurile reciclabile sunt recuperate. 90% sunt depozitate la gunoiști sau nimicite ilegal prin ardere sau îngropate în sol, cu un impact ireversibil asupra mediului*

## Subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman

Parlamentul a aprobat pe 19 septembrie 2019, Legea nr.129 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman. Acest document era așteptat de mediul de afaceri, deoarece stabilește în mod clar procedurile de gestionare a acestui tip de deșeuri, inclusiv incinerarea lor, lucru imposibil până acum în Moldova. Problema a fost plasată pe platforma Consiliului Economic în mai 2017, în urma solicitării adresate Prim-ministrului de către Asociația Businessului European. Comunitatea de afaceri vorbea despre necesitatea asigurării unui mod civilizată de distrugere a deșeurilor de origine animală, care să nu aducă prejudicii mediului ambiant și sănătății oamenilor. După definitivarea proiectului de lege, experții Secretariatului Consiliului Economic, pe parcursul anului 2019, au monitorizat procesul de promovare a documentului în Parlament.

Gestionarea complexă a deșeurilor de origine animală reprezintă, pentru Moldova, o componentă importantă a procesului de lansare a exporturilor, deoarece este parte a lanțului de producție.



## A fost simplificată procedura de export pentru unele categorii de mărfuri poștale

Reprezentanții întreprinderilor mici susțineau că suportă costuri excesive atunci când fac exporturi, în special cele care livrează prin poștă loturi mici de mărfuri. Acestea au fost puse în aceleași condiții cu vânzătorii mari, care apelează la brokeri pentru comunicarea lor cu vama. Întreprinzătorii mici au menționat că nu își pot permite aceste cheltuieli suplimentare care cresc costurile produselor și, prin urmare, nu mai sunt competitive pe piață. Problema a fost plasată pe platforma Consiliului Economic în mai 2018.

Experții Secretariatului Consiliului Economic au monitorizat subiectul timp de un an și jumătate, organizând întâlniri cu toate părțile interesate și asigurând comunicarea și înțelegerea subiectului de către toți factorii de decizie. Pe 30 septembrie 2019 a fost publicat în Monitorul Oficial modificarea Ordinului Serviciului Vamal, care simplifică procedurile de export pentru mărfurile poștale, cu valoarea facturată pe livrare care nu depășește 1.000 de euro, prin depunerea unei declarații vamale unice pentru toate tranzacțiile efectuate într-o lună.

## Liberalizarea serviciilor poștale universale

La solicitarea Prim-ministrului, experții Secretariatului Consiliului Economic în colaborare cu Ministerul Economiei și Infrastructurii a elaborat o notă privind impactul proiectului de modificare a legislației prin care se propunea liberalizarea serviciilor poștale universale, în două etape, pentru corespondența în limitele de greutate între 350 și 100 de grame, și mai puțin de 100 de grame. Experții au constatat că proiectul pentru modificarea Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016 nu va avea impact negativ asupra tarifelor serviciilor poștale.

Cu toate acestea, experți au concluzionat că alte prevederi legislative care sunt în vigoare din anul 2016 și sunt în proces de implementare, care țin de stabilirea tarifelor în baza costurilor și urmează să fie aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, vor avea impact asupra tarifelor pentru serviciile poștale, însă unul nesemnificativ.

**Guvernul a aprobat modificările legislative pe 19 noiembrie 2019.**

## Legalizarea pieței miezului de nucă

La finele anului 2019, Parlamentul a adoptat modificările în legislația bugetar-fiscală pentru 2020, care aduce, printre altele, noi reguli de activitate în domeniul de achiziționare și comercializare a miezului de nucă în Moldova.

Prin aceste modificări, se reglementează intermedierea comercializării miezului de nucă. Acum intermediarul trebuie să se înregistreze la Serviciul Fiscal de Stat ca persoană ce desfășoară activitate independentă. Modificările mai prevăd că intermediarul nu mai trebuie să completeze actul de achiziție pentru fiecare kilogram de miez care este cumpărat, va fi doar un borderou unde se include cantitatea achiziționată într-o zi și locul. O altă prevedere importantă stipulează că intermediarul declară pe propria răspundere că informația cu privire la originea mărfii corespunde cu informația din borderou. Până la aceste modificări, intermediarul nu purta nici o răspundere pentru marfa tranzacționată. Asta

deoarece în actele de achiziție, intermediarul introducea datele personale ale vânzătorilor – care într-un final purtau ei răspundere, inclusiv fiscală, pentru miezul de nucă pe care îl vindeau.

Or, uneori, în actele de proveniență a mărfii se introduceau și date eronate, cum ar fi o altă cantitate de marfă comercializată sau date de identitate despre persoane inexistente. Într-un final toate aceste inexactități afectau procesul de obținere de către companiile exportatoare, a certificatului de origine a miezului de nucă, acest lucru complicând procesul de comercializare a produsului pe piețele externe. Subiectul a ajuns în vizorul Consiliului Economic în septembrie 2019, la solicitarea Asociației Businessului European și al Corpului de control al Prim-ministrului.

Urmare a unui șir de discuții, s-a constatat că problema este una mult mai largă și ține nu doar de achizițiile miezului de nucă, dar este relevantă pentru întreg sec-

torul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal (pomușoare, alune etc). Propunerile făcute în cadrul discuțiilor au fost luate în calcul la adoptarea modificărilor la politica bugetar fiscală.



## Declararea valorii mărfurilor în vamă mai transparentă

Pe 27 decembrie 2019 Guvernul a aprobat amendamentele la Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, în vigoare din 1 martie 2020.

Potrivit modificărilor, în procesul de declarare a valorii în vamă, declarantul (agentul economic) va fi informat prin actul de inspecție referitor la motivul justificat de neacceptare a prețului declarat. Totodată, procesul de prezentare a dovezilor suplimentare în susținerea prețului declarat va fi îmbunătățit.

Astfel, agentului economic i se oferă dreptul la replică, atunci când nu este de acord cu decizia organului vamal. Acesta va putea solicita baza de calcul a valorii în vamă, determinate prin aplicarea metodei de rezervă. În același timp, în cazul neacceptării de către vamă a valorii declarate, agentul economic va avea la dispoziție 4 ore pentru prezentarea dovezilor corespunzătoare suplimentare. Iar în cazul în care dovezile nu pot fi prezentate în termenul prevăzut de art. 199 din Codul vamal, declarantul poate solicita constituirea garanției suficiente cu dreptul de a plasa mărfurile în liberă circulație cu respectarea ulterioară a prevederilor legale.

Modul de declarare a valorii în vamă a ajuns în vizorul Consiliului Economic în vara anului 2017, când comunitatea de afaceri a alertat un șir de provocări în procesul stabilirii valorii mărfurilor în vamă de către angajații organului vamal. Atunci, reprezentanții businessului menționau că deseori valoarea mărfii stabilită de inspector depășește cu mult costul produsului declarat de importator, iar determinarea valorii pentru aceeași marfă, diferă de la un punct de trecere al frontierei la altul. La solicitarea Consiliului Economic, care exercită și atribuțiile Comitetului Național pentru Facilitarea Comerțului, experții Corporației Financiare Internaționale, au făcut o evaluare a situației după care au venit cu un șir de recomandări.

Propunerile experților internaționali, dar și ale reprezentanților asociațiilor de business, au fost incluse ulterior, în proiectul de amendamente la Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, elaborat de Serviciul Vamal și promovat de Ministerul Finanțelor. În viziunea comunității de afaceri și a experților internaționali, documentul vine să transparentizeze procesul de stabilire a valorii în vamă.

„Modul de declarare a valorii în vamă a ajuns în vizorul Consiliului Economic în vara anului 2017,,

## Implementarea platformei electronice unice de raportare financiară și statistică

În Decembrie 2019, a fost finalizată implementarea în cadrul ghișeului unic de raportare a ultimilor rapoarte statistice și financiare din cele 26 de rapoarte electronice prezentate Biroului Național de Statistică. Ghișeul unic electronic de raportare ([www.raportare.gov.md](http://www.raportare.gov.md)) a fost creat și dezvoltat la propunerea și cu suportul experților Secretariatului Consiliului Economic și urmează să reducă substanțial povara de raportare, agenții economici interacționând cu o singură unitate în procesul de raportare.

Adițional, Secretariatul Consiliului Economic urmează să conlucreze cu instituțiile statului în vederea implementării pe platformă a altor rapoarte, care la moment sunt prezentate doar pe hârtie, și să identifice soluții pentru reducerea poverii de raportare, prin excluderea unor rapoarte sau reducerea cerințelor informaționale din acestea.

# Alte evenimente pe scurt

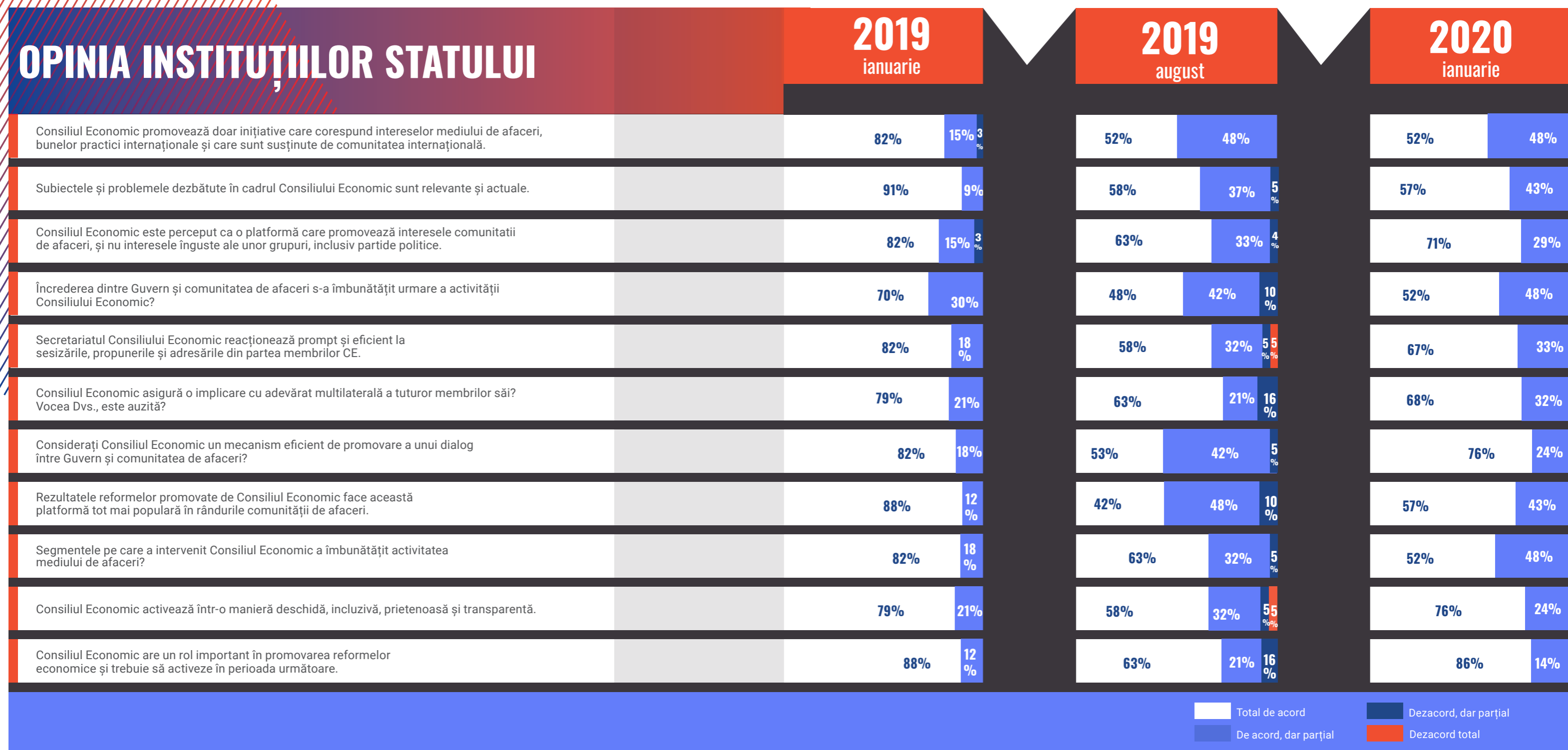
Evenimente care au marcat activitatea Consiliului Economic pe parcursul anului 2019.

Ianuarie//	Februarie//	Martie//	Aprilie//	Mai//	Iunie//	Iulie//	August//	Septembrie//	Octombrie//	Noiembrie//	Decembrie//
Membrii Consiliului Economic participă la Sondajul bianual organizat de Secretariatul Consiliului Economic.	Șefii Grupurilor de lucru stabilesc subiectele pentru Planul de Acțiuni al Consiliului Economic pentru anul 2019.	Progresele Moldovei în implementarea Acordului de facilitare a comerțului OMC sunt raportate la Viena de către membrii Consiliului Economic și experții Secretariatului platformei.	În perioada 20-28 aprilie 2019, o delegație a Secretariatului Consiliului întreprinde o vizită în China pentru a prelua cele mai bune practici de la structura similară chineză Consiliul Social-Economic.	Secretariatul în comun cu Banca Națională a Moldovei, organizează un sondaj printre agenții economice, membri ai Asociațiilor de business din cadrul Consiliului Economic cu privire la impedimentele în diminuarea achitărilor în numerar pentru bunuri și servicii.	Cu sprijinul Corporației Financiare Internaționale, Secretariatul Consiliului și șefii Grupurilor de Lucru participă la atelierul "Proiectarea și gestionarea proiectelor pentru rezultate".	Participarea experților Secretariatului Consiliului la consultările publice cu privire la Planul de Acțiuni al Guvernului pentru 2019-2020.	Consiliul Economic investit cu funcțiile Consiliului Consultativ pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii; Guvernul instituie conducerea Consiliului Economic, Prim-ministrul fiind Președintele Consiliului, iar Ministrul Economiei și Infrastructurii – vicepreședinte; Recomandări ale Consiliului Economic au fost incluse în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru 2019-2020; Membrii Consiliului Economic participă la Sondajul bianual.	Ședința Ministerului și Infrastructurii cu Secretariatul Consiliului Economic pe marginea creării Grupului de Lucru „Consiliul Consultativ pentru IMM„.	Prim-ministrul aprobă noua componență a Consiliului Economic, de la 100 la 118 membri. Rândurile sectorului asociativ în cadrul Consiliului, au fost completate cu organizații ce reprezintă interesele persoanelor cu dezașibilități, a femeilor antreprenoare și a Întreprinderilor Mici și Mijlocii.	Asociațiile de business, membre ale Consiliului Economic, au avut o întrevedere cu Prim-ministrul RM.	Ședința Plenară a Consiliului Economic, prezidată de Prim-ministru; 18 subiecte din Planul Operațional al Consiliului Economic, la propunerea Secretariatului platformei, au fost incluse în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023.

# SONDAJ

În Ianuarie 2020, la chestionar au participat **21 de instituții ale statului**, față de 19 în August 2019 și 33 în Ianuarie 2019.

- > Asociații de afaceri
- > Comunitatea de cercetare
- > Instituții internaționale și donatori
- > Guvern/instituții de stat



## Explorarea oportunităților. China – miracolul economic



Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, consilierul principal de stat al Prim-ministrului pentru politică externă Andrei Galbur și șefa Centrului pentru armonizarea legislației din cadrul Cancelariei de Stat Natalia Suceveanu, s-au aflat în perioada 20-28 aprilie 2019 în China, în cadrul unei vizite de studiu.

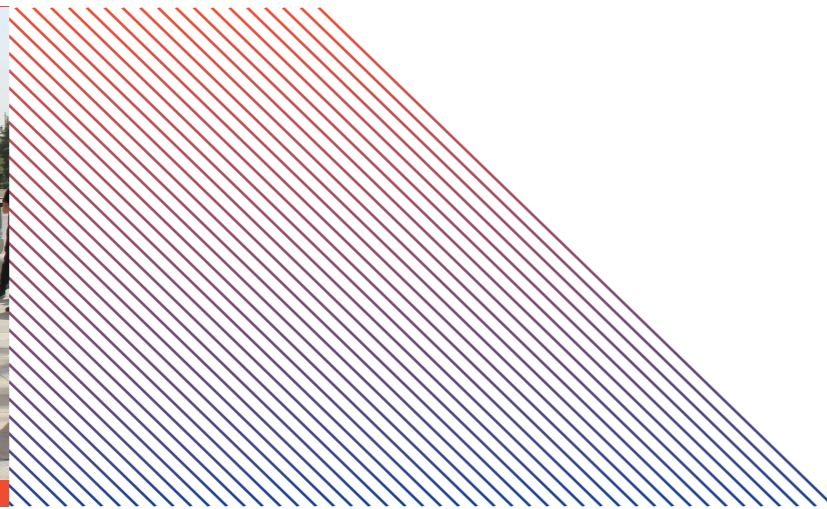


În China, delegația moldovenească a avut întrevederi cu reprezentanții Conferinței Consultativ Populare Politice Chineze, care are în subordine Consiliul Social-Economic Chinez, la invitația căruia a avut loc vizita delegației de la Chișinău. XU Zhenhuan, Vicepreședintele Consiliului Social-Economic din China, a subliniat că vizita experților Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru va permite companiilor chineze să afle mai multe despre oportunitățile investiționale și comerciale pe care le propune Moldova.

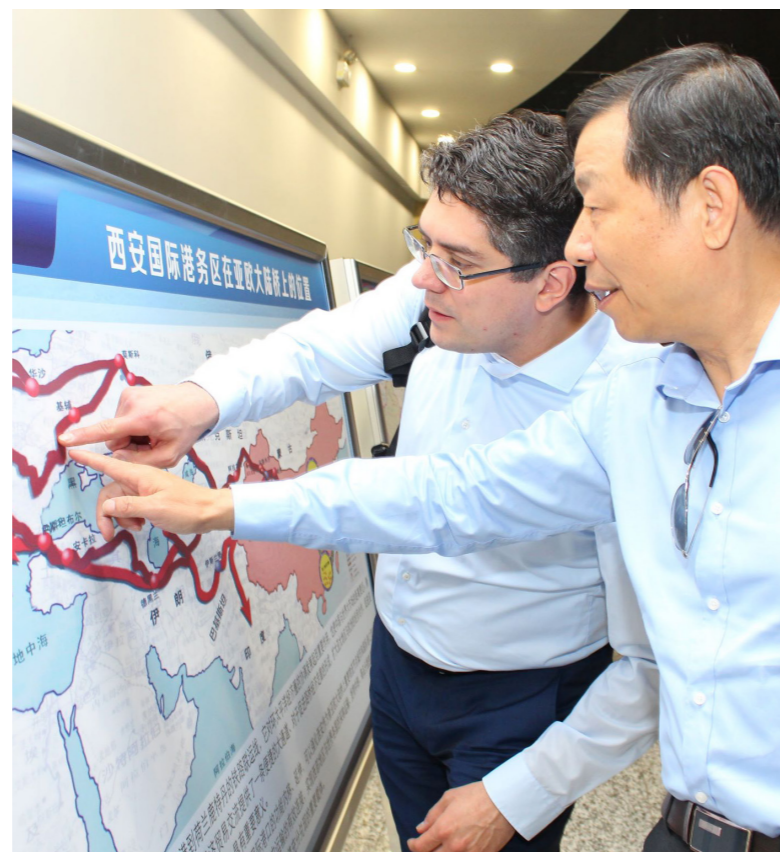


În cadrul vizitelor la Xi'an International Trade & Logistics Park, la Piața Tang West și la Grupul Bright Food Co. LTD, delegația din Moldova a constatat oportunități enorme pentru exportul produselor noastre. Provincia Xi'an este în dezvoltare continuă, dar aici practic nu se cunoaște despre produsele din Moldova.





**Comaniile care dețin rețele de supermarket-uri în China s-au arătat interesate să discute despre produsele cu potențial de export din Moldova, inclusiv vinuri și produse alimentare. Camera de Comerț Internațional "Silk Road" din China a manifestat un interes sporit pentru fortificarea relațiilor economice și comerciale cu Moldova, arătând deschidere pentru discutarea proiectelor investiționale și de export.**



În cadrul vizitei de studiu, experții au avut posibilitatea să cunoască activitatea unor centre performante de IT, cum sunt: Centrul Expozițional Zhongguancun – Zona de demonstrație a inovării naționale, Shibe Hi-Tech Park, Centrul de Planificare și Big Data Center Trading, cu tehnologii ale viitorului în procesarea datelor socio-economice. „Da, pentru China, cu cea mai numeroasă populație din lume, aceste tehnologii sunt imperative, dar și Moldova poate prelua experiența din acest domeniu, care ar veni în beneficiul cetățenilor țării. Vorbim de colectarea și procesarea datelor în procesul de prestare a serviciilor publice, lucru care ar simplifica accesul la aceste servicii a cetățenilor și a agenților economici”, susțin experții Secretariatului Consiliului Economic.

Potrivit experților, din discuțiile pe care le-au purtat cu reprezentanții mai multor companii și organizații ale statului chinez, dezvoltarea proiectului economic "O centură, un drum" sau altfel spus Drumul mătăsii, are menirea să faciliteze relațiile comerciale și economice într-o zonă geografică imensă, care cuprinde peste 70 de state. Moldova ar putea beneficia de relațiile economice și comerciale care au loc, în cadrul proiectului, între marile puteri economice care se află la extremele acestui drum – UE și China.

Cu toate acestea, în China practic nu se cunoaște despre potențialul Moldovei în cadrul proiectului "Drumul mătăsii" din perspectiva infrastructurii, investițiilor, comerțului și turismului", mai spun experții Secretariatului.

**„Moldova trebuie să depună un efort sporit pentru a elabora oferte de proiecte de infrastructură, investiționale și de comerț, care să fie prezentate colegilor din China. Moldova ar trebui să scoată în evidență potențialul și avantajele oferite într-un astfel de proiect economic global, ambițios, inițiat de China. Totodată, este imperativă urgentarea reformelor ce țin de cadrul de reglementare și administrativ, astfel încât comerțul și investițiile să nu întâmpine nici un fel de impediment și povară, ceea ce este și o prioritate majoră pentru proiectul economic Chinez”**

au conchis experții Secretariatului.



Vizita delegației de la Chișinău în China, a avut loc cu suportul și susținerea Corporației Financiare Internaționale, Ambasadei Republicii Populare Chineze în Moldova, a Oficiului din Chișinău al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și al Ambasadorului Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Populară Chineză Denis Jelimalai.



# SONDAJ

În Ianuarie 2020, au răspuns la chestionar **5 instituții internaționale**, față de 1 în August 2019 și 6 în Ianuarie 2019.

- > Asociații de afaceri
- > Comunitatea de cercetare
- > **Instituții internaționale și donatori**
- > Guvern/instituții de stat

## OPINIA DONATORILOR

**2019**  
ianuarie

**2019**  
august

**2020**  
ianuarie

	2019 ianuarie	2019 august	2020 ianuarie
Consiliul Economic promovează doar inițiative care corespund intereselor mediului de afaceri, bunelor practici internaționale și care sunt susținute de comunitatea internațională.	67% 33%	100%	80% 20%
Subiectele și problemele dezbătute în cadrul Consiliului Economic sunt relevante și actuale.	84% 16%	100%	80% 20%
Consiliul Economic este perceput ca o platformă care promovează interesele comunității de afaceri, și nu interesele înguste ale unor grupuri, inclusiv partide politice.	67% 17% 16%	100%	80% 20%
Încrederea dintre Guvern și comunitatea de afaceri s-a îmbunătățit urmare a activității Consiliului Economic?	83% 17%	100%	60% 40%
Secretariatul Consiliului Economic reacționează prompt și eficient la sesizările, propunerile și adresările din partea membrilor CE.	67% 33%	100%	80% 20%
Consiliul Economic asigură o implicare cu adevărat multilaterală a tuturor membrilor săi? Vocea Dvs., este auzită?	67% 33%	100%	60% 40%
Considerați Consiliul Economic un mecanism eficient de promovare a unui dialog între Guvern și comunitatea de afaceri?	93% 7%	100%	60% 40%
Rezultatele reformelor promovate de Consiliul Economic face această platformă tot mai populară în rândurile comunității de afaceri.	50% 50%	100%	60% 40%
Segmentele pe care a intervenit Consiliul Economic a îmbunătățit activitatea mediului de afaceri?	67% 33%	100%	60% 40%
Consiliul Economic activează într-o manieră deschisă, incluzivă, prietenoasă și transparentă.	50% 50%	100%	60% 40%
Consiliul Economic are un rol important în promovarea reformelor economice și trebuie să activeze în perioada următoare.	100%	100%	80% 20%

Total de acord  
 De acord, dar parțial  
 Dezacord, dar parțial  
 Dezacord total

# Ideii pentru 2020

## Avocatul Antreprenorilor

Abuzurile comise de autorități continuă să fie raportate de comunitatea de afaceri. O soluție importantă identificată în timpul discuțiilor despre reforma sistemului sancționator a fost crearea oficiului Ombudsmanului pentru comunitatea de afaceri. Acesta ar fi responsabil de monitorizarea și implicarea în cazurile de abuz din partea organelor de drept și cu funcții de control, ar analiza cauzele ineficienței sistemului judiciar, cu elaborarea ulterioară a recomandărilor pentru reforme în domeniile respective. Platforma Consiliului Economic va asigura comunicarea dintre business și autorități, astfel încât atribuțiile instituției să reflecte necesitățile antreprenorilor.

## Analiza Impactului de Reglementare

Mai mulți membri ai Consiliului Economic, printre care Cancelaria de Stat, asociațiile de business și ministerele, au raportat un șir de deficiențe legate de procesul de analiză a impactului actelor normative pe care le elaborează statul, solicitând modificări normative în acest sens. Printre probleme se regăsesc: lipsa analizei impactului pentru unele proiecte cu efect major asupra businessului (iar în cazul inițiativelor deputaților, astfel de analize practic lipsesc); numeroase elemente analitice din legislație, printre care analiza impactului de reglementare, analiza ex-ante, studiul de cercetare, nota informativă, monitorizarea implementării actului normativ, care pot crea confuzie și compromite practica existentă de analiză a impactului de reglementare și altele.

Secretariatul Consiliului Economic a avut în vizor această problemă pe parcursul anului 2019 și va continua să contribuie la soluționarea acesteia în 2020.



## Activitatea în bază de patentă

Activitatea în bază de patentă pentru persoanele care practică comerțul cu amănuntul în Moldova se face din 1998. De la 1 ianuarie 2019 acest tip de activitate urma să devină ilegal, iar cei aproape 6000 de comercianți care activează în bază de patentă, trebuiau să se înregistreze în calitate de persoane fizice care practică comerțul cu amănuntul ca activitate independentă de întreprinzător. Aceasta presupune, printre altele, folosirea aparatului de casă.

Comercianții care activează în bază de patentă se opun noilor prevederi. În 2019, Parlamentul prelungește termenul de activitate în bază de patentă până la 31 decembrie 2022. Cu toate acestea, Guvernul este hotărât să creeze condiții egale pentru toți antreprenorii și continuă acțiunile care să asigure trecerea, mai puțin dureroasă, a deținătorilor patentei la activitatea independentă de întreprinzător.

## Digitalizarea interacțiunii B2G și G2B

Multe instituții de stat funcționează într-o manieră ineficientă, solicitând agenților economici să efectueze vizite la oficiile lor și să prezinte sau să confirme unele informații. Antreprenorii sunt folosiți pe post de „lucrători poștali” care livrează seturi de documente cu informații despre companie către diferite instituții, deși informațiile respective sunt disponibile în bazele de date ale instituțiilor de stat.

Experții Secretariatului Consiliului Economic vor organiza și în 2020 discuții pe marginea necesității continue a digitalizării interacțiunii Business - Guvern B2G și Guvern - Business G2B, pentru a identifica soluții de digitalizare a relațiilor respective, inclusiv: înregistrarea și radierea on-line a întreprinderilor, dezvoltarea unei platforme on-line pentru accesul la datele deținute de registrele publice electronice despre companii, identificarea soluțiilor de interacțiune la distanță dintre business și instituțiile statului etc.

## e-Sănătate

Businessul solicită facilitarea implementării soluției e-sănătate. Proiectul Strategiei e-sănătate a fost elaborat încă în anul 2013, pentru a promova soluțiile TIC în sectorul sănătății. Consiliul Economic a organizat la finele anului 2019 întâlniri cu reprezentanții comunității de afaceri pe marginea acestui subiect. Pe parcursul anului 2020 urmează să aibă loc consultări ale Strategiei e-sănătate cu toate părțile interesate. Secretariatul Consiliului Economic va monitoriza subiectul.



## Tratarea apelor reziduale

Legislația actuală nu reglementează clar și suficient preluarea apelor reziduale industriale în sistemul de canalizare. În aceste condiții, Întreprinderea Apă-Canal Chișinău, urmare a interacțiunii cu unele organe de stat, a schimbat abordarea în preluarea apelor, modificând contractele cu agenții economici și majorând substanțial tarifele pentru pre-epurarea apelor reziduale. Fiind alertați de comunitatea de afaceri și în special de Camera Americană de Comerț din Moldova, Secretariatul Consiliului Economic a înaintat propuneri Prim-ministrului, care au rezultat în crearea unui grup de lucru condus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

În cadrul grupului s-a convenit că în perioada elaborării soluțiilor, Apă-Canal Chișinău va stabili tarifele la un nivel just și tolerabil pentru business. Soluția este elaborată cu participarea Camerei Americane de Comerț, experților unui proiect de asistență tehnică identificat de Minister, altor experți din sectorul privat și public. În 2020 urmează să fie elaborată soluția normativă pentru problema în cauză.

## Accesul companiilor miniere la terenuri noi

Codul funciar existent nu permite agenților economici străini să aibă în proprietate terenuri cu destinație agricolă și interzice schimbarea destinației terenului agricol de o anumită calitate în scopul exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile, cu excepția petrolului și a gazului. Anterior, statul a oferit perimetre miniere pentru exploatarea zăcămintelor minerale companiilor, inclusiv celor cu capital străin. Astfel, în procesul de exploatare, companiile se confruntă cu situația în care unele parcele din terenul oferit pentru exploatare, sunt de o calitate pentru care se interzice schimbarea destinației, iar în cazul întreprinderilor cu capital străin, acestea sunt nevoite să apeleze permanent la proprietarii terenurilor date în folosință, pentru schimbarea destinației, ceea ce adesea creează impedimente în cazul când proprietarul nu dorește să-și asume astfel de responsabilități.

Secretariatul Consiliului Economic, împreună cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) a identificat soluții pentru această situație, atât pentru legislația existentă, cât și în cadrul proiectului noului Cod funciar. În 2020 Secretariatul va participa în discuții cu conducerea MADRM în vederea definitivării soluției pentru proiectul Codului funciar.

## Antreprenorii mici solicită eliminarea constrângerilor la înregistrarea gospodăriilor țărănești

Legislația Republicii Moldova nu permite ca afacerile întreprinse pe pământul de lângă casă să fie înregistrate drept gospodării țărănești. Acestea pot fi înregistrate doar pe terenurile agricole din extravilan.

Antreprenorii consideră că această prevedere este lipsită de sens și îi împiedică să-și deschidă o afacere mică, cum ar fi de exemplu creșterea florilor, să o înregistreze în calitate de gospodărie țărănească și să muncească în țară. Subiectul a fost discutat la Consiliul Economic cu participarea reprezentanților Ministerului Economiei și Infrastructurii și Serviciului Fiscal de Stat, care susțin părerea antreprenorilor, și a reprezentanților Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, care au fost mai reticenți. Reprezentanții Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului consideră că odată cu permiterea înregistrării gospodăriilor țărănești pe loturile de lângă casă, apare riscul creării fermelor de animale, serelor etc în intravilan, care aduc cu sine deșeurile animale și folosirea substanțelor chimice în imediata apropiere a locuitorilor urbei.

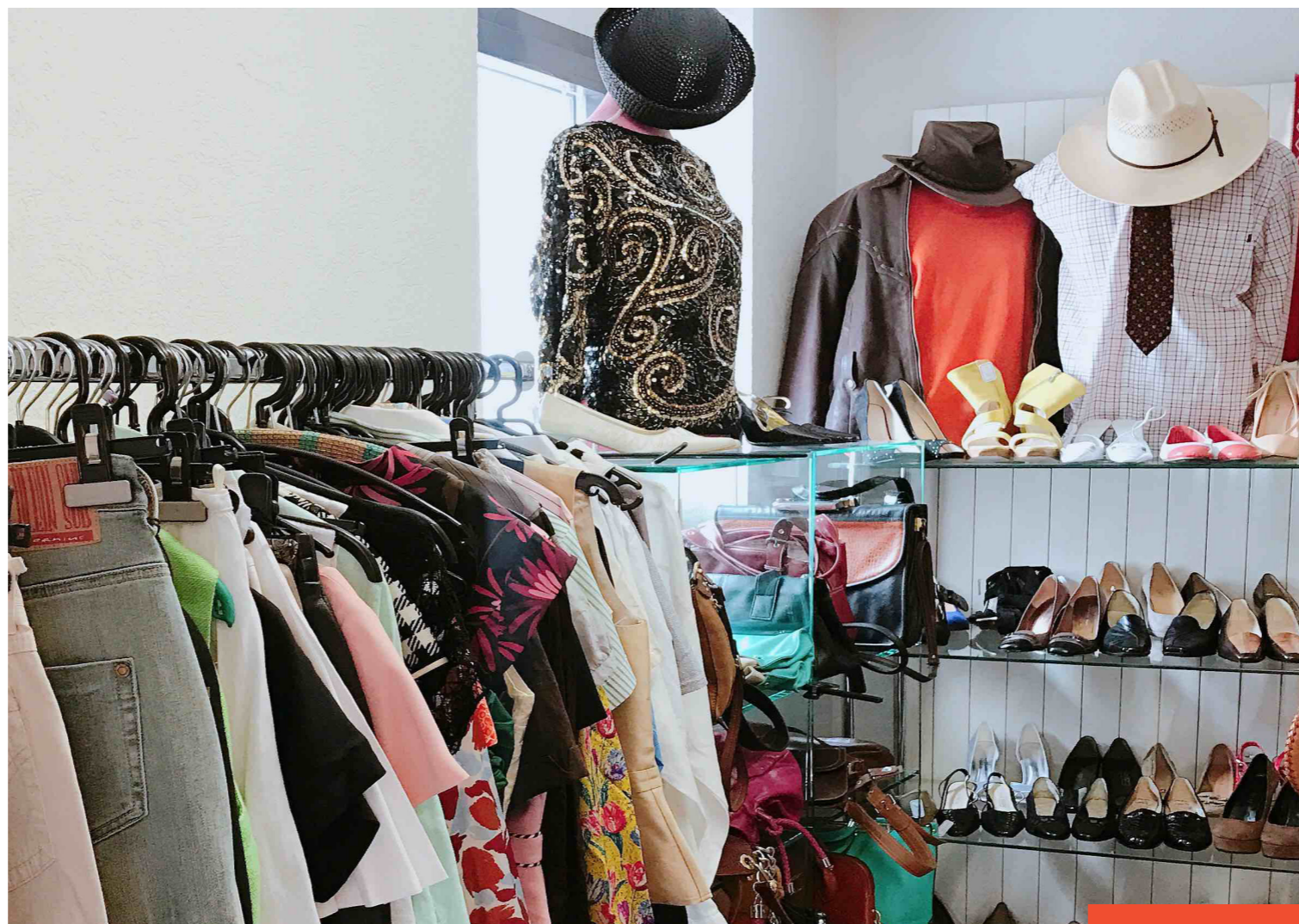
*Secretariatul Consiliului Economic va monitoriza subiectul și va oferi suport în elaborarea Analizei impactului de reglementare, un instrument propice pentru echilibrarea riscurilor.*



## Plafonul mărimii încălcărilor care pot fi examinate de Consiliile de soluționare a disputelor

În cadrul reformei controlului de stat al activității de întreprinzător, au fost constituite consiliile de soluționare a disputelor în organele de control. Printre membrii consiliilor sunt reprezentanți ai asociațiilor de business. Această soluție asigură transparența procesului de control și identificarea încălcărilor și sancționarea acestora, ceea ce va duce la reducerea abuzurilor și presiunii asupra business-ului. Cu toate acestea, în cadrul reformelor, Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal au acceptat constituirea consiliilor doar pentru cazurile cu încălcări de peste 500.000 lei, cea ce este discriminatoriu, în special față de întreprinderile mici, limitându-le accesul la Consilii, și este disproporțional, deoarece pentru încălcări de valoare mai mică businessul poate cădea sub incidența Codului penal.

*Secretariatul Consiliului Economic depune efort pentru a convinge instituțiile statului să elimine acest plafon din legislație.*



## Mecanismul de stabilire a sumei asigurării obiectelor industriale periculoase

Comunitatea de afaceri solicită revizuirea legii privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase. Subiectul a fost dezbătut în cadrul Platformei Consiliului Economic la solicitarea Ministerului Economiei și Infrastructurii. Reprezentanții businessului spun că modificările operate în noiembrie 2018 au condus la creșterea, în unele cazuri, de zeci de ori a primelor de asigurări.

Ultimele modificări ale legii nr. 116/112 cu privire la securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase reglementează expres mărimea sumei de asigurări, care variază în dependență de categorie, de la 5 milioane de lei până la 100 de milioane de lei.

Acest subiect a fost inclus în Planul de acțiuni al Guvernului pentru 2020-2023 și este divizat în 2 etape, prima fiind revenirea la situația de dinaintea modificărilor din 2018. Ulterior, urmează să se convină asupra unui mecanism eficace și reciproc acceptabil de stabilire a sumei asigurării obiectelor industriale periculoase, astfel încât să fie animat spiritul de conștiințozitate a agenților economici fără a impune achitarea unor sume exagerate în calitate de prime de asigurare

## Comercializarea produselor second-hand

Problema a fost abordată cu participarea tuturor părților interesate, atât pe platforma Consiliului Economic, cât și a Ministerului Economiei și Infrastructurii. În urma acestor discuții, au fost elaborate modificări ale cadrului de reglementare. Astfel s-a propus ca lucrurile second hand să fie vândute doar în locuri autorizate – piețe și magazine și numai în baza certificatelor care atestă că aceste produse au fost supuse operațiunilor de spălare, dezinsecție și dezinsecție. Prin impunerea acestor cerințe, Moldova transpune în legislația națională practica Uniunii Europene care permite comercializarea liberă a mărfurilor de uz personal folosite, doar cu condiția asigurării unui nivel înalt de siguranță a consumatorilor prin aplicarea aceluiași cerințe de inofensivitate atât pentru produsele noi, cât și pentru produsele folosite. Secretariatul Consiliului Economic va monitoriza evoluția subiectului.

## ANSA și procedurile de control la frontiera de stat

Aplicarea într-o manieră netransparentă și uneori abuzivă a unor dispoziții din Hotărârea de Guvern nr. 938 de către inspectorii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), a provocat un val de plângeri din partea businessului, care susține că acestea generează costuri nejustificate atât pentru agentul economic cât și pentru stat.

Potrivit comunității de afaceri, pentru a înlătura cazurile de interpretare a normelor legale, este important de elaborat o metodologie de control la frontieră, bazată pe evaluarea riscurilor și transparentizarea procesului de prelevare a probelor pentru examenul de laborator în cadrul controlului fizic la hotar.

## Legea cu privire la informarea consumatorului despre conținutul produsului

Legea 279/2017 despre informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare prevede noi reguli de etichetare a produselor, pe care, potrivit ANSA, mulți agenți economici nu le respectă. La rândul lor, reprezentanții producătorilor spun că deși noua lege le solicită, unele informații despre produs nu pot fi prezentate consumatorului, din lipsa infrastructurii de laboratoare și a cadrului normativ adecvat.

Urmare a dezbaterilor din cadrul Consiliului Economic, s-a decis elaborarea unui Plan de acțiuni de depășire a problemelor cu care se confruntă agenții economici în implementarea legii 279/2017.

## Reducerea deșeurilor alimentare

Un număr din ce în ce mai mare de state recurg la acțiuni menite să sensibilizeze publicul cu privire la necesitatea gestionării deșeurilor alimentare și modul în care acestea pot fi reduse. Elaborarea proiectului de lege privind diminuarea risipei alimentare este prevăzută de Planul de Acțiuni pentru anii 2014-2018 privind implementarea Strategiei de dezvoltare a comerțului interior în Republica Moldova pentru anii 2014-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2013.

Cu suportul Consiliului Economic a fost identificată asistența externă necesară în elaborarea cadrului normativ. Proiectul legii este deja elaborat cu suportul experților Corporației Financiare Internaționale și urmează să fie supus dezbaterilor publice și în anul 2020.



## Acces la infrastructură

Operatorii de telefonie mobilă declară că nu au acces (în multe cazuri) la infrastructura publică pentru instalarea echipamentelor de comunicații electronice. Acest lucru împiedică punerea în aplicare a legii nr. 28/2016 privind accesul la proprietăți și utilizarea în comun a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, care vizează îmbunătățirea penetrării serviciilor electronice și mobile din întreaga țară.

Subiectul este dezbătut la Consiliul Economic.

## Promovarea plăților electronice și reducerea numerarului în economie

Promovarea plăților electronice și reducerea numerarului în economie au fost sugerate ca măsuri importante pentru reducerea economiei informale și a fenomenului salariilor în plic.

Ponderea plăților în numerar este foarte mare în Moldova, iar plățile electronice sunt mai puțin populare în comparație cu situația din alte țări, deoarece sunt considerate puțin accesibile, costisitoare și incomode. În urma inițiativei Secretariatului Consiliului Economic, acest subiect a fost discutat în cadrul platformei.

Și în 2020 se va lucra asupra recomandărilor făcute de experți cum ar fi implementarea posibilității de achitare a tuturor serviciilor publice în mod electronic, implementarea noilor tehnologii pentru acceptarea plăților electronice, colaborarea cu operatorii sistemelor de plăți electronice și bănci, în vederea reducerii costurilor și promovării plăților electronice.

## ISO 37001 anti-mită

Corupția este una dintre principalele probleme care afectează dezvoltarea economică în Moldova. Oportunitățile de a comite acte de corupție au fost reduse considerabil, ca urmare a reducerii numărului de acte permise și a instituțiilor cu funcții de control și introducerea serviciilor guvernamentale digitale.

Însă Indicele de Percepție a Corupției rămâne a fi foarte ridicat în rândul populației. O sursă de corupție este interacțiunea cu organele de control și emitente de acte permise. În cadrul reformei organelor de control, au fost reorganizate entitățile de stat și au apărut instituții noi. Pentru a pune bazele unei activități cât mai transparente și eficiente a acestor entități, ar fi oportun stabilirea unor procese interne riguroase în conformitate cu cerințele standardului anti-mită ISO 37001. Implementarea standardului respectiv este recomandată în special organelor cu funcții de control și celor emitente de acte permise, care interacționează cu agenții economici și cetățenii. Măsura respectivă a fost inclusă în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 și Secretariatul Consiliului Economic va monitoriza și se va implica în acest proces.



## Codul Muncii

În urma multiplelor reclamații ale comunității de afaceri privind reglementarea excesivă a relațiilor de muncă în Republica Moldova, un grup de experți ai Corporației Financiare Internaționale, la solicitarea Secretariatului Consiliului Economic au elaborat propuneri pentru reformarea Codului Muncii.

Acesta vine să liberalizeze relațiile dintre angajat și angajator în corespundere cu cele mai bune practici europene și principiile Organizației Internaționale a Muncii.

Noul concept al Codului Muncii a fost dezbătut cu reprezentanții comunității de afaceri și societatea civilă.

**„Consultarea documentului urmează să aibă loc și în anul 2020,,**



## Legea Uceniciei

**Actualul Cod al Muncii reglementează vag procesul de ucenicie. Este necesar să se dezvolte un cadru legislativ care să adapteze sistemul de formare profesională la nevoile economiei și să reducă șomajul în Moldova. Legea privind ucenicia și formarea profesională va fi propusă ca o lege care reglementează domeniul formării profesionale și va înlocui prevederile depășite ale Codului Muncii.**

## Indicele Acte permissive în construcții

Urmare a implicării experților Secretariatului Consiliului Economic, clasamentul "Doing Business" a recunoscut că în domeniul Construcțiilor numărul de proceduri s-a redus cu 9, ceea ce a permis avansarea poziției Moldovei în cadrul indicatorului "Acte permissive în construcții" cu 16 poziții, de pe locul 172 pe locul 156. Cu toate acestea, poziția Republicii Moldova rămâne foarte joasă și experții Secretariatului Consiliului Economic vor continua să lucreze asupra impunerii respectării rezultatelor reformelor, prin care s-au exclus din cadrul normativ mai multe acte permissive și proceduri, dar care continuă să existe în practică.

## Munca prin agent de muncă temporară

Comunitatea de afaceri propune reglementarea muncii prin agent de muncă temporară – muncă prestată de un salariat temporar care a încheiat un contract individual cu un agent de muncă temporară și care este pus la dispoziția utilizatorului pentru a lucra temporar sub supravegherea și conducerea acestuia. Comunitatea de afaceri și instituțiile statului au dezbătut subiectul în cadrul Consiliului Economic și au transmis propuneri de îmbunătățire a proiectului de inițiativă. Secretariatul Consiliului va asigura o comunicare eficientă pe platforma Grupului de lucru 4 pentru a asigura protejarea intereselor salariaților și crearea unui instrument lesne de folosit și util pentru business.

## Metodologia de monitorizare și avansare în clasamentele internaționale

Secretariatul Conciliului Economic a dezvoltat o metodologie privind monitorizarea și îmbunătățirea poziției Moldovei în clasamentele internaționale și îmbunătățirea percepției cetățenilor și a businessului despre politicile și reglementările statului, care ar responsabiliza mai mult ministerele și ghida activitatea acestora către măsuri cu impact tangibil și major pentru mediul de afaceri și societate. După aprobarea acesteia, Secretariatul va participa la implementarea ei, asigurând implicarea potrivită a comunității de afaceri și a experților în procesul de identificare a indicatorilor relevanți, a cauzelor performanței slabe în cadrul acestora și a soluțiilor pentru îmbunătățirea performanței, care urmează să fie resimțite de comunitatea de afaceri.

## Consiliul consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii

Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru exercită și funcțiile Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii. Prin modificările operate pe 23.08.19 la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, acesta exercită atribuțiile Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii, sub forma unui grup de lucru permanent, condus de Ministrul Economiei și Infrastructurii care se va lansa în ianuarie 2020.

## Reforma judiciară

Pe platforma Consiliului Economic va fi înființat un nou grup de lucru permanent ce va analiza reformele necesare în domeniul justiției, care țin nemijlocit de dezvoltarea mediului de afaceri.

Printre priorități se vor regăsi probleme ce țin de: micșorarea cheltuielilor antreprenorilor pentru obținerea accesului la justiție (taxele de stat, modul de achitare a lor); perfecționarea procedurilor judiciare în scop de micșorare substanțială a termenului de examinare a dosarelor civile; aplicabilitatea procedurilor de asigurare (sechestrul asiguratoriu pe bunurile întreprinderilor); reglementarea procedurilor de insolvență.



## Accesul băncilor la informația din registrele Agenției Serviciilor Publice

Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului obligă băncile să verifice datele despre clienți din alte surse (registre de stat).

Agenția Serviciilor Publice (ASP) obligă băncile să prezinte în original consimțământul în scris al fiecărei persoane pentru fiecare acces unic de date. ASP pretinde că acest lucru este necesar în conformitate cu Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În caz contrar ASP solicită băncilor să prezinte autorizația, emisă de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, document care însă nu există. Astfel băncile, în procesul controlului, nu pot prezenta fiecare consimțământ primit de la multitudinea de clienți, riscând amenzi usturătoare. Subiectul este în vizorul Consiliului Economic.

## Excluderea autentificării notariale a tranzacțiilor imobiliare

Experții Secretariatului Consiliului Economic propun reducerea procedurilor și costurilor pentru persoane fizice și juridice în procesul înstrăinării sau ipotecării bunurilor imobile, acordând registratorilor angajați în cadrul Agenției Serviciilor Publice dreptul să înregistreze, în formă simplă scrisă, contractele de acest tip.

Registratorii vor fi în drept să înregistreze doar a) contractele în formă scrisă ale căror obiect reglementează vânzarea-cumpărarea bunurilor imobile care anterior au fost înregistrate în registrul bunurilor imobile și au fost obiectul unui contract autentificat notarial; b) obiectul contractului nu reprezintă o cotă-parte din bunul imobil; c) doar în cazul în care toate părțile contractante au refuzat prin declarație scrisă forma autentică. Secretariatul Consiliului a prezentat și Analiza Impactului de Reglementare, care evaluează riscurile și scenariile posibile. Cel mai mult ar avea de câștigat comunitatea de afaceri, care va reduce din cheltuielile birocratice, dar și cetățenii, pentru care costurile pentru autentificarea notarială sunt de cele mai multe ori exagerate. Această inițiativă ar avea un impact pozitiv și asupra poziției Republicii Moldova în clasamentul internațional "Doing Business".

## Comitetul Național Pentru Facilitarea Comerțului

Facilitarea comerțului și accesul la piețele internaționale sunt printre prioritățile cheie ale Guvernului Republicii Moldova, având în vedere că politicile de facilitare a comerțului joacă un rol important în strategiile de dezvoltare ale țării, urmărind integrarea Moldovei în economia globală în calitate de partener comercial cu drepturi depline. În scopul punerii în aplicare a angajamentelor asumate de țara noastră, Consiliului Economic i-au fost atribuite funcțiile Comitetului Național Pentru Facilitarea Comerțului.

**Și în anul 2020 Comitetul va pune în dezbateri provocările pe dimensiunea facilitării comerțului.**



# SONDAJ

În Ianuarie 2020, au răspuns la chestionar **8 instituții de cercetare**, față de 3 în August 2019 și 4 în Ianuarie 2019.

- > Asociații de afaceri
- > **Comunitatea de cercetare**
- > Instituții internaționale și donatori
- > Guvern/instituții de stat

OPINIA COMUNITĂȚII DE CERCETARE	2019 ianuarie		2019 august		2020 ianuarie				
	Consiliul Economic promovează doar inițiative care corespund intereselor mediului de afaceri, bunelor practici internaționale și care sunt susținute de comunitatea internațională.	50%	50%	34%	33%	33%	45%	44%	11%
Subiectele și problemele dezbătute în cadrul Consiliului Economic sunt relevante și actuale.	50%	50%	34%	33%	33%	67%	33%		
Consiliul Economic este perceput ca o platformă care promovează interesele comunitatii de afaceri, și nu interesele înguste ale unor grupuri, inclusiv partide politice.	75%	25%	34%	33%	33%	56%	44%		
Încrederea dintre Guvern și comunitatea de afaceri s-a îmbunătățit urmare a activității Consiliului Economic?	75%	25%	34%	33%	33%	56%	44%		
Secretariatul Consiliului Economic reacționează prompt și eficient la sesizările, propunerile și adresările din partea membrilor CE.	75%	25%	34%	33%	33%	67%	33%		
Consiliul Economic asigură o implicare cu adevărat multilaterală a tuturor membrilor săi? Vocea Dvs., este auzită?	75%	25%	34%	33%	33%	64%	36%		
Considerați Consiliul Economic un mecanism eficient de promovare a unui dialog între Guvern și comunitatea de afaceri?	50%	25%	25%	34%	33%	33%	80%	20%	
Rezultatele reformelor promovate de Consiliul Economic face această platformă tot mai populară în rândurile comunității de afaceri.	50%	25%	25%	34%	33%	33%	67%	33%	
Segmentele pe care a intervenit Consiliul Economic a îmbunătățit activitatea mediului de afaceri?	50%	25%	25%	34%	33%	33%	56%	33%	11%
Consiliul Economic activează într-o manieră deschisă, incluzivă, prietenoasă și transparentă.	75%	25%	32%	68%		89%	11%		
Consiliul Economic are un rol important în promovarea reformelor economice și trebuie să activeze în perioada următoare.	100%		68%	32%		100%			

Total de acord  
 De acord, dar parțial  
 Dezacord, dar parțial  
 Dezacord total



# Statistici

**118**

Membri ai Consiliului Economic

**2**

Ședințe cu Prim-ministrul Republicii Moldova

**11**

Subiecte alertate de comunitatea de afaceri

**4**

Subiecte alertate de Instituțiile statului

**6**

Subiecte alertate de Instituții donatoare

**14**

Subiecte identificate de Secretariat

**13**

Subiecte soluționate

**192**

Ședințe organizate

**1120**

Participanți la ședințe

**2**

Sondaje despre percepția membrilor Consiliului Economic despre platformă

**4400**

Vizitatori ai site-ului [www.consecon.gov.md](http://www.consecon.gov.md)

**10.000**

Abonați pe rețele de socializare

**217**

Articole în mass-media

2019

## Istorii cu impact

Reformele promovate cu susținerea și expertiza Consiliului Economic necesită mult timp și efort. Din capitolele anterioare ale acestui Raport, devine clar că promovarea unei reforme înseamnă modificări ale legislației, ale hotărârilor de Guvern, regulamentelor ministeriale etc.

Însă odată promovate, aceste reforme aduc rezultate cu efect pentru întreaga economie națională și societate în general. Exemplele de mai jos evidențiază unele dintre cele mai de impact proiecte ale Consiliului Economic în 2019.



## Moldova a mai făcut un pas spre piețele de desfacere internaționale

Pe 7 martie 2019 Guvernul a aprobat, Hotărârea nr.158 privind Cerințele de calitate pentru lapte și produsele lactate. Este un document care vine să armonizeze legislația națională cu cea comunitară, asigurând astfel baza normativă care permite producătorului autohton să fabrice produse lactate la standarde unice internaționale, lucru care îi asigură accesul la piețele internaționale.

Unele fabrici din Moldova deja produc lactatele conform acestor standarde internaționale unice, dar în lipsa unei baze normative racordate la standardele comunitare, nu poate fi demarat procesul de evaluare și monitorizare a siguranței și calității produsului. Reprezentanții patronatelor din domeniu spun că până la aprobarea acestei Hotărâri, fabricile lucrau în baza Regulamentului tehnic, Hotărârii de Guvern nr. 611 din 5 iulie 2010 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Lapte și produse lactate”. Documentul stipula un număr limitat de produse lactate care puteau fi fabricate, lucru care împiedica dezvoltarea sectorului, în contextul în care această industrie, la fel ca celelalte, este într-o permanentă evoluție și necesită o bază normativă flexibilă, asigurând o dezvoltare competitivă a agenților economici din domeniu.

Documentul aprobat de Guvern, printre altele, va impune producătorii noștri de lactate să concureze mai dur. Cei care vor să ajungă pe piețele internaționale își diversifică și sortimentul de produse. Ori asta înseamnă, în primul rând și un beneficiu pentru consumator care va avea pe teighea un spectru mai larg de lactate de calitate înaltă. Printre altele, la aprobarea acestei Hotărâri, s-a solicitat suportul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală care a consultat includerea, pentru prima dată în document, a denumirilor internaționale de produse, cum ar fi "mozzarella", pe care ai noștri le pot fabrica fără frica de a intra în conflict de interese cu producători internaționali. Astfel, acest produs poate fi fabricat aici, iar consumatorul îl poate procura proaspăt din cel mai apropiat supermarket.

Aprobarea Hotărârii de Guvern privind Cerințele de calitate pentru lapte și produsele lactate, mai înseamnă și asigurarea unei sustenabilități a acestei



industrii în Moldova. Fără o concurență în domeniu, fără impunerea unor standarde moderne, producătorul autohton riscă să fie eliminat de pe piață de producătorii străini, cu care deja nu ține pasul.

Însă aprobarea Hotărârii privind Cerințele de calitate pentru lapte și produsele lactate, reprezintă doar unul dintre pașii ce trebuie întreprinși. Statul mai trebuie să asigure activitatea laboratorului național – Centrul Republican de Diagnostic Veterinar din subordinea ANSA – care să poată confirma, dacă produsele lactate din Moldova se înscriu în standardele internaționale. Iar în baza acestor analize, instituțiile internaționale abilitate cum este Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară a Comisiei Europene (DG Sante), să poată decide dacă produsele noastre pot accede pe piețele străine.

Experții din domeniu spun că Moldovei deja i-a luat 5 ani acest proces de racordare a legislației etc., care să permită accesul produselor noastre lactate pe piețele internaționale. României de exemplu i-a luat și mai mult – 10 ani, ca și Letonei, Lituaniei și Estoniei.

În 2018, acest subiect a ajuns în vizorul Consiliului Economic la solicitarea Asociației Naționale a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "LAPTE". Platforma a asigurat o comunicare între comunitatea de afaceri și autoritățile statului, pentru o înțelegere mai bună a importanței documentului din partea tuturor actorilor din domeniu, lucru care a permis promovarea mai intensă a proiectului.

Documentul elaborat și promovat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului face parte din șirul actelor normative și legislative (Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare) pe care țara noastră trebuie să le armonizeze cu legislația comunitară, inclusiv în calitatea sa de membru al Comisiei Codex Alimentarius. Acesta este un organism internațional, interguvernamental, creat sub egida Organizației Mondiale pentru Agricultură și Alimentație (FAO) și a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) în 1962.

## În Moldova e mai simplu să faci afaceri în domeniul construcțiilor

Potrivit raportului anual "Doing Business" 2020, publicat de Banca Mondială, Republica Moldova a crescut cu 16 poziții la compartimentul Acte permise în construcții. Pentru prima dată în ultimii ani țara a avansat atât de mult la acest punct din clasament – de pe locul 172 pe 156.

La realizarea raportului "Doing Business" a fost luat în calcul rezultatul impunerii respectării cadrului normativ reformat de către autoritățile publice, reformă ce a durat doi ani, cu participarea Ministerului Economiei și Infrastructurii și susținerea Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru.

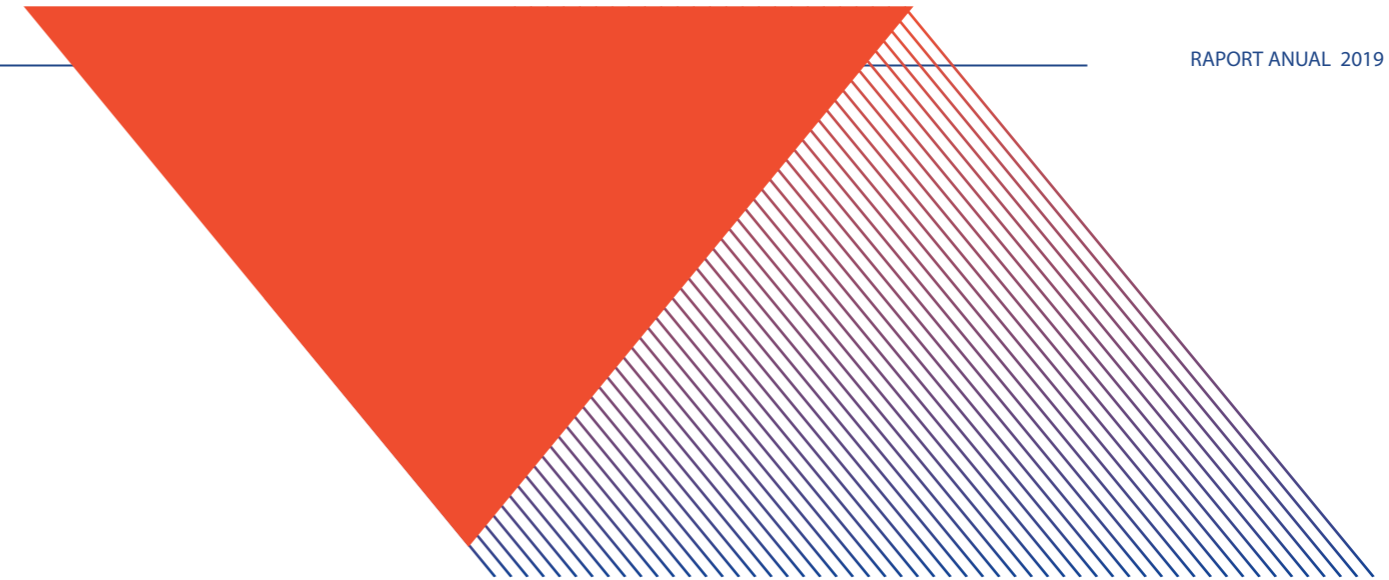
Cu alte cuvinte, deși legea nu mai prevedea obținerea anumitor avize în domeniul construcțiilor, agentul economic era impus de autorități să le obțină în continuare.

Din această cauză, conform studiului Băncii Mondiale "Doing Business", antreprenorul care își desfășura activitatea în domeniul construcțiilor, trebuia să

parcurgă 28 de proceduri, care durau 276 de zile din întreg procesul de construire a unei clădiri. Mai mult ca atât, acest proces, prea birocratizat, cauza acte de corupție în domeniu.

Urmare a reformei, "Doing Business" 2020 menționează că în Moldova au fost eliminate 9 proceduri la compartimentul Acte permise în construcții. Astfel businessul nu mai trebuie să obțină avize sanitare și de mediu pentru lotul destinat construcției; avize de mediu și sanitare pentru documentația de proiect. Doing Business mai constată că după reformă, la finalizarea lucrărilor de construcție, se organizează doar una din cele două comisii care existau anterior. Totodată, au fost eliminate și unele proceduri legate de efectuarea controlului în construcții, pe care astăzi, organele abilitate îl fac în baza analizei riscurilor.

La expertizarea acestei reforme promovate de Consiliul Economic, au participat experți internaționali din cadrul Corporației Financiare Internaționale (IFC) și



THE WORLD BANK | DOING BUSINESS Measur

HOME DATA RANKINGS REPORTS SUBNATIONAL METHODOLOGY

Topics	DB 2020 Rank
Overall	48
Starting a Business	13
Dealing with Construction Permits✓	156

ai Agenției pentru Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Indicatorul – Acte permise în construcții din clasamentul "Doing Business" – nu întâmplător a fost ales pentru dezbateri de experți de la Consiliul Economic. Aici Moldova se poziționează cel mai prost, în comparație cu alți indicatori.

Experții Corporației Financiare Internaționale din cadrul Consiliului Economic susțin că reforma privind reducerea birocrăției în domeniul construcțiilor, care a durat timp de doi ani, încă nu a luat sfârșit, iar avansarea, atât de substanțială și în premieră a Moldovei la acest capitol – de pe locul 172 pe 156 – o consideră modestă. Asta pentru că, potrivit experților, există un potențial major de optimizare și debirocratizare a procedurilor, fără a compromite calitatea și siguranța în construcții. Mai mult ca atât, un mediu de reglementare excesiv de complex, birocratizat și mai puțin clar, cauzează corupție și facilitează companiile mai puțin oneste, care tind să evite respectarea cerințelor de calitate și siguranță, acoperindu-se cu acte numeroase de la instituții/funcționari, obținute adesea cu încălcări.

Din 10 indicatori ai clasamentului "Doing Business 2020", poziția Moldovei s-a îmbunătățit la cinci indicatori, patru s-au înrăutățit și un indicator a rămas neschimbat. În "Doing Business" 2020, Moldova se află pe locul 48 din 190 de țări, în scădere cu o poziție față de ratingul anterior. Acest lucru, potrivit experților, se datorează performanței mai mari ale altor state în domeniul reformelor.

Potrivit experților, creșterea poziției Moldovei în clasamentele internaționale poate avea loc prin implicarea factorilor de decizie în asigurarea supremației legii, elaborarea prevederilor legale clare, simple și eficiente care să răspundă scopului social – calitatea și siguranța cetățenilor.



# SONDAJ

În Ianuarie 2020, au răspuns la chestionar **30 de asociații de afaceri**, față de 27 în August 2019 și 30 în Ianuarie 2019.

- > Asociații de afaceri
- > Comunitatea de cercetare
- > Instituții internaționale și donatori
- > Guvern/instituții de stat

## OPINIA ASOCIAȚIILOR DE AFACERI

	2019 ianuarie	2019 august	2020 ianuarie
Consiliul Economic promovează doar inițiative care corespund intereselor mediului de afaceri, bunelor practici internaționale și care sunt susținute de comunitatea internațională.	50%	50%	70%
Subiectele și problemele dezbătute în cadrul Consiliului Economic sunt relevante și actuale.	70%	89%	77%
Consiliul Economic este perceput ca o platformă care promovează interesele comunitatii de afaceri, și nu interesele înguste ale unor grupuri, inclusiv partide politice.	50%	74%	73%
Încrederea dintre Guvern și comunitatea de afaceri s-a îmbunătățit urmare a activității Consiliului Economic?	37%	56%	64%
Secretariatul Consiliului Economic reacționează prompt și eficient la sesizările, propunerile și adresările din partea membrilor CE.	67%	90%	77%
Consiliul Economic asigură o implicare cu adevărat multilaterală a tuturor membrilor săi? Vocea Dvs., este auzită?	67%	89%	74%
Considerați Consiliul Economic un mecanism eficient de promovare a unui dialog între Guvern și comunitatea de afaceri?	64%	77%	84%
Rezultatele reformelor promovate de Consiliul Economic face această platformă tot mai populară în rândurile comunității de afaceri.	60%	78%	80%
Segmentele pe care a intervenit Consiliul Economic a îmbunătățit activitatea mediului de afaceri?	50%	56%	54%
Consiliul Economic activează într-o manieră deschisă, incluzivă, prietenoasă și transparentă.	57%	89%	83%
Consiliul Economic are un rol important în promovarea reformelor economice și trebuie să activeze în perioada următoare.	80%	86%	87%

Total de acord  
 De acord, dar parțial  
 Dezacord, dar parțial  
 Dezacord total

# Sugestii privind îmbunătățirea activității Consiliului Economic

## Sugestia, propunerea /recomandarea/ donatorilor

Implicarea mai activă a funcționarilor publici în activitatea Secretariatului Consiliului Economic.

Promovarea mai multor inițiative, chiar mai agresive, în sprijinul mediului de afaceri, în special al IMM.

Organizarea de evenimente (forumuri naționale cu participarea celor din teritoriu, IMM) pentru dezbaterile reformelor în curs și a celor în pregătire. Crearea unui canal transparent și credibil pentru vocea IMM.

O cooperare mai strânsă între Consiliul Economic și Parlament.

## Sugestia instituțiilor statului

Programarea din timp a ședințelor și audierea părerilor tuturor părților interesate.

Asigurarea accesului tuturor doritorilor la dezbateri, atât societatea civilă, ONG-uri, instituții de stat, comunitatea de afaceri cât și sindicate.

În măsura posibilităților, Consiliul ar trebui să asigure prezența funcționarilor publici relevanți la dezbateri.

## Sugestia, propunerea /recomandarea/ comunității de cercetare

*Este necesară structurarea mai clară a lucrărilor Consiliului Economic și creșterea și mai mare a impactului activității acestuia asupra îmbunătățirii mediului de afaceri din Republica Moldova.*

## Sugestia, propunerea /recomandarea/ asociațiilor de afaceri

- 01 Consiliul Economic este uneori supraîncărcat, ocupându-se de sarcinile pe care ministerele trebuie să le rezolve. Cred că este nevoie de claritate în acest sens. Consiliul ar trebui să intervină numai atunci când eforturile ministerelor au fost epuizate.
- 02 Considerăm că membrii Consiliului ar trebui implicați în punerea în aplicare a Acordului de facilitare a comerțului. Pentru a putea promova produsele noastre pe piața europeană, este necesară implementarea facilităților de impozitare la export pentru micii producători.
- 03 Sunt abordate subiecte importante pentru mediul de afaceri, sunt identificate soluții care coincid cu dorințele comunității de afaceri, se efectuează studii/cercetări calitative.
- 04 Acest mecanism (Consiliul Economic) trebuie să se activeze pe termen lung.

# Rămâi conectat

Site-ul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul RM, [www.consecon.gov.md](http://www.consecon.gov.md) oferă informații complete cu privire la fiecare aspect al activităților noastre. Acesta include informații de contact, comunicate de presă și rapoarte. Versiunea online a Raportului anual al Consiliului Economic pentru 2019, poate fi descărcată în format PDF atât în limba română cât și în limba engleză de pe site.

Consiliul Economic on-line: **web site:** [consecon.gov.md](http://consecon.gov.md); **Facebook:** ConsiliuEconomic; **Twitter:** Economic Council to the Prime Minister of RM; **YouTube:** Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul RM; **Instagram:** Consiliul Economic.



## Elaborarea Raportului Anual:

-  **ION LUPAN**  
 Șeful Secretariatului  
 Consiliului Economic
-  **ROMAN LADUȘ**  
 expert economic, Secretariatul  
 Consiliului Economic
-  **DIANA LEVCENCO**  
 expert economic, Secretariatul  
 Consiliului Economic
-  **MIHAELA BABICI**  
 expert în reforma regulatoare în afaceri,  
 Secretariatul Consiliului Economic
-  **SVEATOSLAV CAZAC**  
 expert juridic, Secretariatul  
 Consiliului Economic
-  **MARINA COJOCARU**  
 expert în comunicare,  
 Secretariatul Consiliului Economic
-  **TATIANA PASCAL**  
 asistent administrativ, Secretariatul  
 Consiliului Economic



#### TIPOGRAFIE

[www.tipografia.md](http://www.tipografia.md)



#### FOTOGRAFIE

Marina Cojocaru



#### DESIGN

Oxana Capatina



#### WEB SITE

[www.consecon.gov.md](http://www.consecon.gov.md)

Acest raport a fost pregătit de consultanții Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, contractați de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în cadrul proiectului sus-menționat. BERD nu-și asumă nici o răspundere pentru selectarea consultanților Secretariatului și calitatea lucrului lor în proiectul sus-menționat. În particular, BERD nu acordă nici o garanție, expresă sau implicită, la utilizarea informațiilor folosite în acest raport; nu-și asumă răspunderea pentru prejudiciul sau dăuna directă, indirectă sau consecventă din cauza utilizării informațiilor din acest raport. Orice decizie de a folosi și aplica sau de a face referință la acest raport, este responsabilitatea recipientului raportului sau a celui care a luat decizia dată. Acest disclaimer se va aplica și atunci când raportul este făcut public, cu cererea permisiunii sau aprobarea îndeplinirii cerințelor legale.

Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru este sprijinit de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, cu susținerea financiară a Fondului Guvernului Marii Britanii pentru Buna Guvernare și de proiectul Corporației Internaționale Financiare Reforma climatului investițional, finanțat de Agenția de Dezvoltare Internațională a Guvernului Suediei.



**European Bank**  
for Reconstruction and Development



**UKaid**  
from the British people



**International  
Finance  
Corporation**  
WORLD BANK GROUP



Sweden  
**Sverige**